

แหล่งเรียนรู้ : จิตอาสาคุ้มครองผู้บริโภค (ทุนระดับตำบล)

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลแหล่งเรียนรู้

๑.๑ ที่มาและความสำคัญ

แหล่งเรียนรู้จิตอาสาคุ้มครองผู้บริโภค มีประธานกลุ่มจิตอาสาฯ นำโดย นางสาวอัญชลี สายบัว เป็นเจ้าภาพหลักในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยมีกลุ่มเป้าหมายในการทำงาน คือ สมาชิกกลุ่ม จำนวน ๘๐ คน และร้านค้าในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเวียงเทิง จำนวน ๔๕ ร้าน

จากสถานการณ์ด้านความปลอดภัยของผู้บริโภคในเขตเทศบาลตำบลเวียงเทิงอยู่ในภาวะเสี่ยงตามผลการสุ่มตรวจสอบปนเปื้อนในอาหาร สารพิษตกค้างในกระแสเลือด และผลิตภัณฑ์ในร้านค้า ในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ดังนี้ การสุ่มตรวจสอบปนเปื้อนในอาหารพบมีสารปนเปื้อนจำนวน ๖๒ ชนิด จากทั้งหมด ๘๒ ชนิด การสุ่มตรวจสอบสารพิษตกค้างในกระแสเลือดของกลุ่มเสี่ยงพบว่า มีสารพิษตกค้างในกระแสเลือดระดับไม่ปลอดภัยและมีความเสี่ยงจำนวน ๑๗๘ คน จากทั้งหมด ๒๖๐ คน และการสุ่มตรวจสอบผลิตภัณฑ์ในร้านค้า เช่น อาหาร เวชสำอาง ผลิตภัณฑ์สุขภาพ อาหารเสริม พบผลิตภัณฑ์ที่ไม่ได้มาตรฐานตามที่กรมอนามัยกำหนดจำนวน ๘ ร้านจากทั้งหมด ๒๐ ร้าน ซึ่งจากผลการสุ่มตรวจดังกล่าวนี้ ส่งผลให้ประชาชน ผู้บริโภคมีความวิตกกังวลด้านสุขภาพ ประกอบกับบุคลากรภาครัฐไม่เพียงพอต่อการตรวจสอบและเฝ้าระวังในด้านนี้ ทำให้เกิดการรวมกลุ่มของประชาชนที่มีจิตอาสาและมีความต้องการดูแลสุขภาพของตนเอง คนในครอบครัว และคนในชุมชน จึงจัดตั้งกลุ่มจิตอาสาคุ้มครองผู้บริโภคขึ้น ภายใต้การกำกับดูแลของกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลเวียงเทิง

๑.๒ เส้นทางการพัฒนา

จากการสุ่มตรวจสอบสารปนเปื้อนในอาหาร สารพิษตกค้างในกระแสเลือด และผลิตภัณฑ์ในร้านค้า ในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ทำให้ประชาชนเกิดความตระหนักและมีการรวมกลุ่มเพื่อดูแลสุขภาพของตนเอง คนในครอบครัว และคนในชุมชนในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ และได้รับการสนับสนุนด้านความรู้ การดูแลสุขภาพเบื้องต้น การเลือกซื้ออาหาร การตรวจสอบผลิตภัณฑ์สุขภาพ จากกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลเวียงเทิง จนเกิดทักษะความสามารถ และเกิดการจัดตั้งกลุ่มจิตอาสาคุ้มครองผู้บริโภคขึ้นในปีดังกล่าวนี้ และมีการดำเนินงานมาจนถึงปัจจุบัน

๑.๓ กระบวนการดำเนินงาน

๑) มีการจัดตั้งจิตอาสาคุ้มครองผู้บริโภค

- ประชาสัมพันธ์เชิญชวนโดยเจ้าหน้าที่และกลุ่มแกนนำ
- เปิดรับสมัครผู้ที่สนใจเข้าร่วม
- แต่งตั้งคณะกรรมการ เพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินงาน และกิจกรรมต่างๆ ของกลุ่ม
- ฝึกอบรมให้ความรู้ในการปฏิบัติงานต่างๆ ของกลุ่มจิตอาสา

๒) หน้าที่การดำเนินงานออกปฏิบัติงาน และรณรงค์ให้ความรู้กับประชาชน ร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- ตรวจสอบสารปนเปื้อนในอาหาร ภายในตลาดสด เดือนละ ๑ ครั้ง
- สุ่มตรวจผลิตภัณฑ์ในร้านค้า ทุกๆ ๓ เดือน
- สุ่มตรวจสอบเคมีตกค้างในเลือดของกลุ่มเสี่ยง ได้แก่ กลุ่มแม่ค้า กลุ่มเกษตรกร ทุกๆ ๖ เดือน

๓) ติดตามประเมินผลการดำเนินงานก่อนและหลังการออกปฏิบัติงาน

๔) เกิดความเชื่อมโยงกับแหล่งเรียนรู้อื่นที่ได้รับประโยชน์ร่วมกัน คือ แหล่งเรียนรู้กองทุนหลักประกันสุขภาพฯ และแหล่งเรียนรู้ตลาดสด ๓ ข.

๑.๔ ผลที่เกิดขึ้น

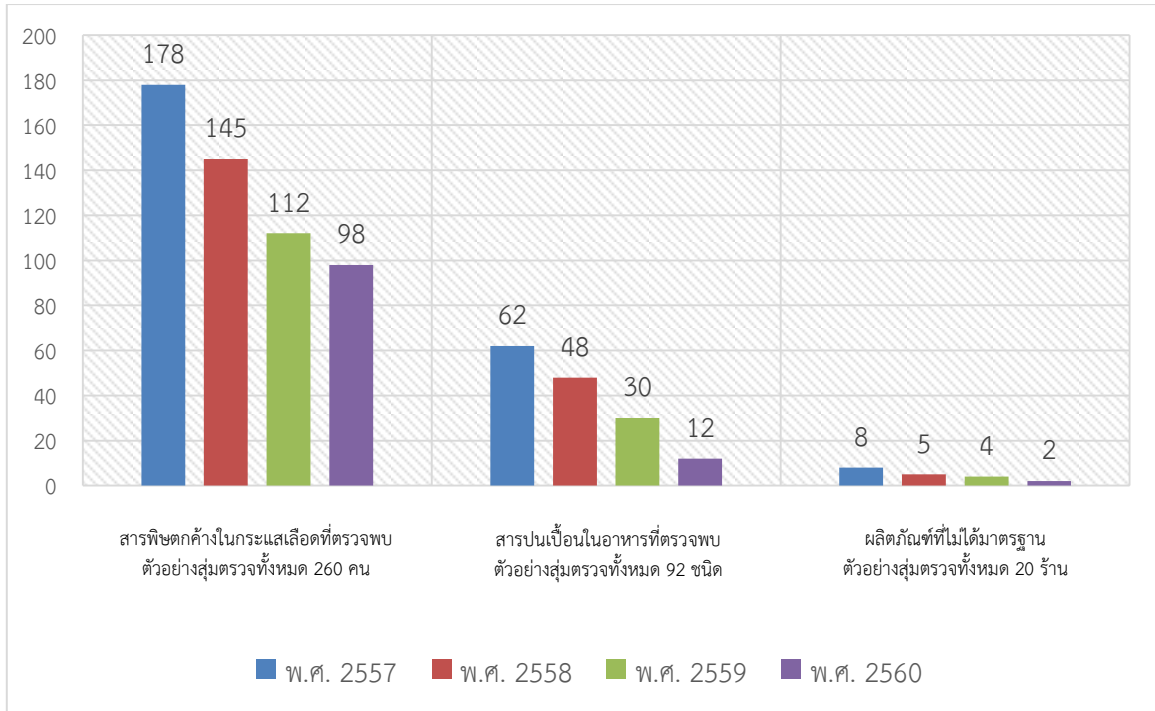
๑) จิตอาสาคุ้มครองผู้บริโภค มีความรู้ สามารถถ่ายทอดให้กับบุคคลในครอบครัว และคนในชุมชน

๒) ประชาชนมีความรู้ในการเลือกผลิตภัณฑ์สุขภาพและอาหารที่ถูกต้อง ปลอดภัย

๓) สมาชิกจิตอาสา มีความภาคภูมิใจที่ได้ทำประโยชน์เพื่อสังคม และเกิดการยอมรับของกลุ่มเป้าหมาย

๔) จากการสุ่มตรวจสอบสารปนเปื้อนในอาหาร การสุ่มตรวจสอบสารพิษตกค้างในกระแสเลือดของกลุ่มเสี่ยง และการสุ่มตรวจผลิตภัณฑ์ในร้านค้า ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๐ พบว่าปริมาณที่ตรวจพบสารปนเปื้อนที่มีอันตรายต่อสุขภาพหรือไม่ได้มาตรฐานตามที่กรมอนามัยกำหนดมีจำนวนที่ลดลง ดังนี้

- สารพิษตกค้างในกระแสเลือด ลดลง ๒๐% ต่อปี
- สารปนเปื้อนในอาหาร ลดลง ๔๐% ต่อปี
- ผลิตภัณฑ์ที่ไม่ได้มาตรฐาน ลดลง ๓๕% ต่อปี

๑.๕ การขยายผลการดำเนินงาน

- ๑) ทุกกิจการต้องได้รับการรับรองและออกใบอนุญาตการประกอบกิจการจาก เทศบาลตำบลเวียงเทิง
- ๒) สามารถถ่ายทอดความรู้และประโยชน์จากการดำเนินงาน เชิญชวนกลุ่มอาสาสมัครอื่นๆ เข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว เพื่อให้การคุ้มครองผู้บริโภคเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และทั่วถึง
- ๓) กลุ่มจิตอาสาคุ้มครองผู้บริโภคสามารถใช้ Application ในการตรวจสอบมาตรฐานผลิตภัณฑ์ได้

๑.๖ Typology

